

UNINyTT

Nyhetsbulletin

Nr 2 • 1993

2 Megabits linje til NORDUnet

Den 17. juni bestilte NORDUnet en oppgradering av linjene som knytter Norge Sverige, Danmark, Finland og Island sammen. Linjen mellom Norge og Sverige går mellom Trondheim og Stockholm, og det er denne forbindelsen som knytter Norge til resten av verden. Båndbredden i Norges utenlandsforbindelse blir dermed 4 ganger så stor som den har vært frem til nå.

Dette vil føre til at tradisjonelle tjenester som filoverføring, terminalaksess, Gopher ol. vil gå fortere. Det åpner også for begrenset bruk av nye multimedia applikasjoner som krever stor båndbredde. Bruken av slike applikasjoner må avtales med UNINETT på forhånd, slik at en unngår overbelastning av linjene. Neste skritt blir nå en 34Mbits forbindelse mellom de nordiske land og i resten av Europa, forhåpentligvis i løpet av 1994? Når vi kommer opp i slike hastigheter vil dette igjen øke bruksområdene for nettet.

UNINETT '93

UNINyTT er glad for å kunne ønske velkommen til UNINETT'93. Dette er en konferanse som UNINETT arrangerer i samarbeid med Telemark Distriktshøgskole. UNINETT'93 blir arrangert på Bø i Telemark 4-6 oktober. Det blir to parallelle sesjoner under konferansen, en som fokuserer på strategisk bruk av IT og en som er mer teknisk orientert.

Se side 3 for en nærmere presentasjon av konferansen.

Gopher tjenester fra UiO

Universitetet i Oslo sin gopher tjener heter gopher.uio.no, og kan nås enten ved å koble seg opp direkte eller ved å gå via UNINETT's gophertjener (under Norske Info Tjenere). Det er lagt opp flere tjenester under denne som sannsynligvis vil være interessante for flere av UNINETT's medlemsinstitusjoner. Valgene som er presentert her finner du under valget Universitetet i Oslo/UiO tjenester dersom ikke annet er angitt.

Postnummer

Dersom du for eksempel lurer på hvilket postnummer Isfjord på Svalbard eller Gaustadalléen i Oslo har kan du bruke UiOs gopher tjener til å søke etter sted eller gatenavn, og du vil få en liste over steder som passer.

Nye telefonnummer

Dersom den du ringer til har fått nytt 8-sifret telefonnummer kan du enten

finne dette ved hjelp av telefonkatalogen, eller du kan bruke gopher til å søke på det gamle telefonnummeret. Du vil da få vite det nye nummeret, samt når det gjelder fra.

Kompetansekataloger

Det historisk-filosofiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet har laget kompetansekataloger som forteller hvem som har kompetanse på de ulike fagfeltene fakultetene huser. Dette er en fin mulighet til å skaffe deg oversikt over hvem som jobber med aktuelle problemstillinger innen ditt fagfelt. Kompetansekatalogen kan også brukes til oppslag på person for å finne bl.a. adresse og telefon. Du finner kompetansekatalogene under menyene for de to fakultetene.

EF

Den norske oversettelsen av Maastrichtavtalen er lagt inn i sin

helhet. Den er relativt omfattende, men er delt inn i mange underkapitler som hentes separat. Det er også planer om å gjøre Romatraktaten tilgjengelig, men det er enda ikke klart når dette vil skje.

Datatilsynet

Lov om personregistre med forskrifter og kommentarer til forskriftene ligger tilgjengelig. Artikler av mer veiledende art er også lagt ut. Disse omhandler hvordan persondata kan sikres i ulike miljøer.

Utgiver av UNINyTT er
UNINETT's sekretariat.
Redaktør: Bjart Kvarme
Universitetet i Oslo, USIT
Postboks 1059, Blindern
0316 OSLO
Telefon: 22 85 27 52
Elektronisk post:
UNINyTT@UNINETT.NO
S=UNINyTT;O&P=UNINETT;C=NO

E-post adresser på visittkort

UNINETT har nå laget ferdig et notat som ved siden av å anbefale at brukerne tar med E-post adresse på sine visittkort, også gir anbefalinger om hvordan en skal skrive sine elektroniske postadresser på disse.

Det anbefales at du påfører adressen både i «Internet format» og i «X.400 format» for å gjøre det lettest mulig for andre å sende post til deg. Internet adressen påføres visittkortet med ordet «E-post:» foran (på engelskspråklige versjoner brukes «E-mail:»). X.400 adressen påføres med ordet «X.400» foran.

Bjart Kvarme

Redaktør for UNINyTT

USIT/Uio

Boks 1059, Blindern

0316 Oslo

E-post: Bjart.Kvarme@usit.uio.no

X.400: G=Bjart; S=Kvarme; O=uio; OUI=usit; P=uninett; C=no

Det anbefales å utelate komponenter som ikke brukes. De som enda bruker internet adresser på formen brukernavn@org.no fyller derfor kun inn S=brukernavn og utelater G og I komponentene. Feltene P (PRMD) og C (land) vil alltid settes til henholdsvis uninett og no, mens de andre feltene vil fylles ut med innhold som avhenger av hvilken organisasjon du tilhører.

Komponentene i X.400

adressen adskilles ved hjelp av semikolon (;).

Standarden er tilgjengelig via gopher under UNINETT driftsdata.

Nye medarbeidere til UNINETT A/S

Ansettelsesprosessen er nå gjennomført for det nye UNINETT A/S. Stillingene ble utlyst i de største avisene i landet, men ikke uventet kom den største responsen fra Trondheimsmiljøet. Slik ser derfor det nye sekretariatet ut:

Petter Kongshaug, administrerende direktør.

Utdannet sivilingeniør ved NTH/Data i 1975. Har fungert som sekretariatsleder for UNINETT siden starten i 1987.

Anne Lise Ellevset, administrasjonssekretær.

Anne Lise har også tidligere fungert som sekretær for UNINETT siden 1990.

Harald Alvestrand, tjenesteansvarlig.

Harald er utdannet sivilingeniør ved NTH/Elektro i 1984. Han skulle være godt kjent som tidligere UNINETT ansvarlig for elektronisk post og som en av bakkemennene for SAMSON programvaren (SAMSOFT). Harald vil nå få ansvaret for den videre strategiske utvikling av UNINETTs tjenester samtidig som han også har et overordnet driftsansvar for de operative tjenestene.

Alf Hansen, driftsansvarlig.

Alf er utdannet sivilingeniør ved NTH/Elektro i 1973. Alf har også vært med i UNINETT fra starten med unntak av ett år i USA hvor han var med å dra i gang X.400 «over there». Alf vil ha ansvaret for at våre operative driftssentra fungerer tilfredsstillende samtidig som han også vil føre UNINETTs sak i forhandling av avtaler og kontrakter med samtrafikkpartnere, leverandører og andre.

Olav Kvittem, infrastrukturansvarlig.

Olav er utdannet sivilingeniør ved NTH/Data i 1976. Olav har også tidligere jobbet i UNINETT-kulissene med å få overføringsnettet til å fungere. Blant annet har Olav vært prosjektleder for Supernett prosjektet som vi har kjørt sammen med Televerket. Olav vil nå få det strategiske ansvar for videreutvikling av UNINETTs basis infrastruktur

samtidig som han også vil ha et overordnet driftsansvar for den samme infrastrukturen.

Siv Utte, prosjektmedarbeider.

Siv er nyutdannet dataingeniør fra Bergen Ingeniørhøgskole. Siv er ansatt for å hjelpe oss til å komme over den første oppstartkneika og hun vil bidra på ulike områder i sekretariatsarbeidet.

Sekretariatet leier lokaler hos SINTEF Eiendom A/S i Elgeseter gate 10 i Trondheim (samme bygg som tidligere). Vi starter innflyttingen 1. juli og innen 1. september skal alle ansatte være på plass og driftsrutinene operative.

UNINETT besøksadresse fra 1. juli:

Elgesetergate 10, 4. etasje
Trondheim

Ny postadresse fra samme dato:

UNINETT
Postboks 6883, Elgeseter
7002 Trondheim

Nytt faxnummer: 07 59 64 70 *SD*

Telefonnummer (som før): 07 59 29 80

E-post (som før): sekretariat@uninett.no

Vi vil få komme tilbake i senere nummer av UNINyTT med informasjon om justering av strategiske planer og arbeidsform. Inntil videre vil vi få ønske velkommen til det nye sekretariatet enten i form av besøk, telefon eller elektronisk post.

Konferansen UNINETT' 93

4-6 oktober 1993

Bø i Telemark

Arr: UNINETT og Telemark Distriktshøgskole

Alle norske høgskoler og de fleste større forskningsinstitusjoner er nå knyttet sammen i ett datanett som ikke bare dekker Norge, men det meste av verden. Dette gir helt nye muligheter både for faglig og administrativt samarbeid mellom miljøene i inn- og utland.

Samordnet opptak er bare en av anvendelsene man har av det datanettet UNINETT driver.

Elektroniske meldinger kan på få minutter sendes over hele landet til en eller mange mottakere. Åpne eller lukkede diskusjonsgrupper kan opprettes etter behov. I tillegg finnes tusenvis av internasjonale diskusjonsgrupper man fritt kan delta i.

Store informasjonsmengder fra de fleste fagområder kan hentes inn via nettet. Den enkelte institusjon kan enkelt legge opp informasjon om seg selv og sine aktiviteter for internt bruk og for å informere andre via elektroniske oppslagstavler.

I den nye høgskolestrukturen vil datakommunikasjon være en av måtene å lette samarbeide mellom læresteder som er geografisk adskilt. Alle de lærestedene som nå slås sammen til høgskolesentra er allerede tilknyttet UNINETT.

UNINETT og Telemark Distriktshøgskole inviterer administrativ og faglig ledelse, forskere og forelesere, bibliotek og ansvarlige for drift av nett-tjenester ved UNINETTs medlemsinstitusjoner til UNINETT'93. En konferanse som setter søkelyset på bruk av Informasjonsteknologi (IT) innen forskning og utdanning i Norge.

To parallelle sesjoner:

En sesjon er rettet mot ledelse, med fokus på strategisk bruk av IT og et overblikk over hvilke tjenester UNINETT tilbyr. KUF vil fortelle om sine planer for bruk av IT i

høgskolesektoren framover. Det vil bli lagt opp med korte innlegg etterfulgt av debatt om emnet.

Den andre sesjonen er mer teknisk, rettet mot de som er ansvarlige for driften av IT-løsninger og datanettet i den enkelte medlemsinstitusjon. Det vil bli korte foredrag med påfølgende diskusjoner om emnet. Disse sesjonene blir ledet av noen av de dyktigste fagpersoner UNINETT har og er en unik mulighet til å få førstehåndskunnskap. I tillegg vil en del leverandører bli invitert for å vise hvilke løsninger de har for å knytte PCer opp mot UNINETT.

Det vil bli stilt terminaler/arbeidsstasjoner med UNINETT tilknytning til disposisjon slik at det er mulig å følge med på hva som skjer på hjemmefronten.

Høydepunkter fra programmet:

- IT - den tredje industrielle revolusjon
 - KUFs strategi for IT i utdanningssektoren fram mot år 2000
 - IT i den nye høgskolestrukturen
 - Status og planer for UNINETT
 - Innføring i UNINETTs tjenester
 - Bruk av UNINETT, problemer og erfaringer
 - Veien videre
 - Presentasjon av løsninger for bruk av PC i UNINETT
 - Valg av lokalnett løsninger for kabling
 - UNINETT - linjer og protokoller
 - Sikkerhet i praksis
 - Kommersielle internett i Norge
 - Programvare for å realisere UNINETTs tjenester
 - Organisering av elektroniske informasjonstjenester
- Programkomiteen tar forbehold om endringer.

Velkommen!

Påmelding

Adresse: UNINETT'93
Telemark distriktshøgskole
3800 Bø

E-post: uninett93@tdh.no

Telefon: 35 95 25 03 eller 35 95 25 74

Telefax: 35 95 26 38

Postgirokonto: 0826 01 27420

Pris: 2900.- i enkeltrom ved påmelding før 14. august (3300.- etter 14/8)
2400.- i dobbeltrom ved påmelding før 14. august (2800.- etter 14/8)

Påmeldingen registreres når konferanseavgiften er betalt.

Konferanseavgiften inkluderer konferansen, overnatting, alle måltider, inkl. bankett på mandagen.

Bø hotell har egen helgepris for de som ønsker å tilbringe helgen i Telemark.

Kommersielle IP leverandører - hvordan få mer informasjon?

Vi har fått endel henvendelser der det spørres etter mer detaljer om de kommersielle IP leverandørene i Norge. Spesielt er det interesse for hvilke tjenester de tilbyr.

Vi kan bare henvise til leverandørene selv som er de beste til å informere om dette. Det vi kan gjøre er å oppgi kontaktadresser slik at interesserte selv kan ta kontakt for å få den detaljinformasjon de ønsker.

Nedenfor følger den liste av kontaktadresser vi har fått oppgitt (i alfabetisk rekkefølge).

Datamatrix:

Kontaktperson: Morten Neeb
Postadresse: Postboks 79 Abildsø,
1105 Oslo
Telefon: 22 74 06 20
Telefax: 22 74 04 89
Elektronisk postadresse: morten@datamatrix.no

EUnet Norge:

Kontaktperson: Arne Asplem

Postadresse: EUnet Norge (NUUG)
Forskningsparken
Gautstadalléen 21
0371 Oslo
Telefon: 22 95 83 27 / 22 95 85 00
Telefaks: 22 60 44 27
Elektronisk postadresse: aras@norway.eu.net

TelePost IPnet:

Kontaktperson: Gunn Skogseth
Postadresse: TelePost Communication AS,
Postboks 335, Skøyen
0212 Oslo
Telefon: 22 73 37 00
Telefaks: 22 73 37 10
Elektronisk postadresse:
G=Gunn;S=Skogseth;P=telepost;A=telemax;C=no;
Gunn.Skogseth@telepost.telemax.no
Firmaadresse: s=firmapost;P=telepost;A=telemax;C=no;
firmapost@telepost.telemax.no

Informasjonsinnhenting som et studentprosjekt

Kristian Førde

Telemark & GIS (GIS står for Geografisk Informasjons System), et prosjekt ved Informatikk/Økonomi - studiet, Telemark distriktshøgskole. Prosjektdeltagere var Jan Vidar Knutslid, Kåre Magne Stennes og Kristian Førde.

Prosjektet besto av fire oppgaver:

1. Skaffe data om kommunene i Telemark
2. Tilpasse dataene for bruk i GIS-verktøyet ArcView
3. Presentere informasjon om Telemark v.h.a. ArcView.
4. Finne eksempler som lar seg vise bedre i et GIS enn ved tradisjonelle metoder som tekst, grafer eller statistikk.

Telemarksforskning - Bø stilte et digitalisert kart til disposisjon for bruk i prosjektet.

Dataene ble hentet over UNINETT fra Kommunedatabasen ved NSD i Bergen. Den ble tilkoblet UNINETT i fjor høst. Kommunedatabasen inneholder det meste som er registrert om kommuner flere hundre år bakover. Informasjon om NSD kan hentes via Gopher (under Universitetet i Bergen / NSD). Det finnes også en katalog med informasjon om de ulike variablene i Kommunedatabasen. For å få tilgang til selve databasen, må en imidlertid søke NSD om å få brukernavn og passord. Vårt inntrykk er at NSD er forholdsvis restriktive med å la andre få adgang til basen.

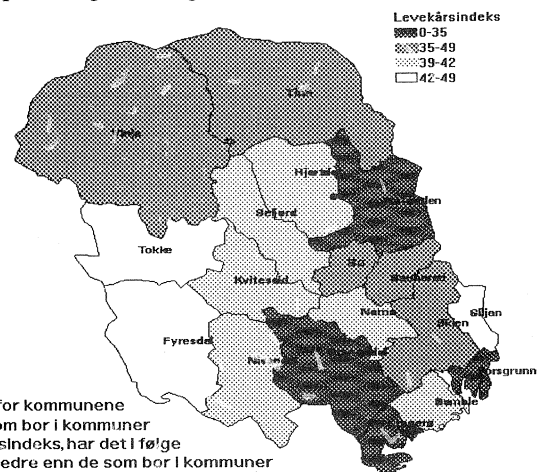
Kommunikasjonen over UNINETT ga ingen problemer. Hvis en holder seg unna de mest belastede tidene på døgnet går alt greit. Overføring Bergen - Bø gikk normalt på 5 Kbyte/sek.

Prosjektet viste at en v.h.a. UNINETT med enkle midler kan hente tilgjengelige data og presentere de på en

form som er lett å oppfatte for «folk flest», til og med politikere og samfunnsplanleggere.

De mest brukte UNINETT-tjenestene av studenter her ved TDH er unix-mail, Gopher, archie og anonymous FTP. Å koble seg opp mot databaser for å hente informasjon er foreløpig lite utbredt blant studentene. Det kan være at lite er tilgjengelig eller at det er lite kjent. Høgskolen har i flere år gitt undervisning i GIS, og satser på et eget GIS-studium fra høsten 94.

Eksempelen over gir et lett oppfattelig, men lite detaljert bilde av virkeligheten. Det kan også være nyttig å kjøpe mange bilder i sekvens, slik at en kan se utvikling over tid. Da kan en få et godt inntrykk av befolknings-økning/minking, oppslutning ved valg o.l.

MIME - EN LØSNING PÅ NORSKE TEGN I E-POST

Harald Tveit Alvestrand, tjenesteansvarlig UNINETT

UNINETTs brukere er velkjente med en av de kjedelige egenskapene ved E-post: En kan ikke skrive norsk i det.

Problemet består i de norske tegnene Æ, Ø og Å: Det er ingen etablert standard for hvordan disse skal skrives i ting som går over nettet.

I mange år har en benyttet en standard som går på å «late som om» krøllparenteser og hakeparenteser er «norske» tegn; dette har naturligvis skapt problemer med situasjoner der disse burde vært brukt til andre ting, så som programkode.

Problemet har bare blitt verre av at mange leverandører har laget sine egne «løsninger» på problemet, slik at en nå har et sammensurium av IBM-PC sine Æ-er, HP sine Æ-er, Apple sine Æ-er og gamle hakeparenteser.

To ting er klart her:

- Det er nødvendig med en standard
- Det er ikke mulig å få alle til å skifte utstyr.

Derfor er det nødvendig at alle ihvertfall blir enige om ett format for ÆØÅ som en kan bruke når en sender data på nettet. Så får en heller bruke sine egne varianter på sin egen maskin.

I dag finnes en slik standard for Internet E-post: MIME.

Hva standarden går ut på

MIME - RFC 1341 - definerer en måte å skrive på meldingen:

- hvilket tegnsett du har brukt
- hvilket tricks du har brukt for å kode dine data i et format som er garantert å overleve i E-post (7-bits).

Den inneholder også muligheter for å si at en del av meldingen inneholder en datafil, et bilde eller en lyd-snutt; dette vil nok folk sette pris på etterhvert.

En MIME melding vil typisk se ut som:

```
From:Harald.T.Alvestrand@uninett.no
To: Medarbeidere@uninett.no
Subject: MIME er en god ting
Content-type: Text/plain;charset=iso-8859-1
Content-transfer-encoding: Quoted-Printable
```

N=E5 er ikke =C6 =D8 =C5 noe problem lenger

Når dette kommer fram til brukeren, vil det bli presentert som:

Nå er ikke Æ Ø Å noe problem lenger

Virkninger for de som bruker den

Gammel post vil se ut som før. Ny post vil «aldri bli korrumpert mer», og ÆØÅ vil magisk dukke opp på de riktige plassene.

Dessuten vil det kunne dukke opp bilder, lyd og filer av ymse slag i din innkurv, og dersom din arbeidsplass er i stand til å vise fram slikt, vil også ditt postsystem kunne vise det fram.

Virkninger for de som ikke bruker den

Det kan virke irriterende på enkelte å få =E5 og lignende kryptiske tegnsekvenser i meldingene sine istedenfor krøllparenteser. Enda mere irritert kan en bli over å få bilder man ikke greier å pakke ut.

Enkelte vil også mislike å få enda flere «uforståelige» ting i toppen av sine meldinger.

Mot dette er det to ting å gjøre:

- En kan velge å installere en ny postleser, som støtter MIME
- En kan foreta visse inngrep, som de fleste postlesere kan, for å skjule de «uinteressante» delene av meldingen. Senere vil det også komme «hjelpverktøy» for å hjelpe til med å skjule enda mere av «irritasjonsmomentene».

Post-produkter som støtter MIME

Listen over post-produkter som støtter MIME er i dag lang, og blir stadig lengre. Den omfatter fortsatt ikke alle, men det kommer seg dag for dag. Kun noen få eksempler kommer her; en lengre liste kan fåes i newsgruppen «comp.mail.mime» sin liste over vanlige spørsmål.

- XMH versjonen «MIXmh»
- Pine
- PMDF fra Innosoft
- SuperTCP for Windows' post-produkt

Det er i dag ikke mange leverandører av Internet Mail produkter som *ikke* har lovet å støtte MIME før eller siden.

Det er derfor godt håp om at vi endelig, etter alle disse årene, kan se en endelig løsning for norske tegn i E-post.

NORWAVES

NORWAVES er et gratis tidsskrift som formidler nyheter om Norge, på engelsk, via elektronisk post. Tjenesten ble etablert som et studentprosjekt våren 1993 etter initiativ fra NKI Datahøgskolen og Norinform. NORWAVES er implementert som en distribusjonsliste på NKIs Listserver. Nyhetene som distribueres er tilrettelagt av Norinform. Prosjektet har foreløpig resultert i at Norinform's nyhetsbrev distribueres ukentlig til ca. 300 abonnenter i omkring 25 land.

For mer informasjon, kontakt:

Morten Flate Paulsen

Morten@NKI.no

Interesserte kan abonnere på NORWAVES ved å sende følgende melding som e-mail til LISTSERV@NKI.NO:
SUBSCRIBE NORWAVES Your Name

Høgskoler blir slått sammen - Desentraliser fellesadministrasjonen.

Arne Hatlen, IT-leder Telemark distriktshøgskole

Første august 1994 blir antall høgskoler i Norge redusert fra 98 til 26 ved sammenslåing av høgskoler innen samme region. Flere steder, for eksempel i Telemark, Sogn og Fjordane, og i regionen Sunnhordaland og Nord-Rogaland, vil de sammenslåtte høgskolene ha flere studiesteder med lange avstander mellom. Høgskolen i Telemark vil ha studiesteder i Bø, Porsgrunn, Notodden og Rauland.

Hver høgskole skal ha en fellesadministrasjon som skal betjene høgskolen med felles administrative tjenester og en avdelingsadministrasjon ved hver fagavdeling, som de fleste steder er lokalisert innen ett studiested. Til fellesadministrasjonen kan det være aktuelt å legge blant annet studieadministrasjon og faglige fellesfunksjoner, bibliotek-tjenester, økonomiforvaltning, personaladministrasjon, drift av lokaler, innkjøp, IT-tjenester og planleggingsoppgaver. Fellesadministrasjonen skal i følge KUF være en integrert del av høgskolen og lokalisert til ett av studiestedene.

Sentralisering av de administrative funksjonene vil utvilsomt føre til ulemper ved høgskoler med flere studiesteder. Mange funksjoner krever nærhet til studenter, personale eller utstyr. En må i tillegg til administrasjon for hver avdeling ha administrative fellestjenester på hvert studiested. Eksempler på dette er brukerstøtte i informasjonsteknologi, drift av lokaler og utstyr, bibliotek og personalforvaltning. Mye av saksbehandlingen på disse områdene må skje på studiestedet, sentralisering vil medføre overlappende bemanning som vil være byråkratisk, virke fremmedgjørende og binde ressurser som kunne vært brukt til forskning og undervisning.

Studiestedet som får fellesadministrasjonen vil lett bli oppfattet som hovedsete for høgskolen. Her vil makten og høgskolens identitet ligge, og de andre studiestedene kan føle seg som filialer. Dette lover ikke godt for samarbeidet mellom studiestedene.

Det vil også over tid utvikle seg forskjellige kulturer på fagavdelingene på den ene siden og fellesadministrasjonen på den andre, og en vil oppleve store konflikter.

Staten har gjennom Samson-prosjektet og bevilgninger til lokale datanett på høgskolene bygget opp en elektronisk infrastruktur som gjør at en fellesadministrasjon kan fungere som en samlet enhet uten å være samlokalisert. Det er blitt mulig å desentralisere fellesadministrasjonen og plassere de forskjellige funksjonene ute på studiestedene, slik at tekniske fagmiljøer får hovedansvar for tekniske funksjoner og økonomisk/administrative fagmiljøer får ansvar for funksjoner som kan samspille med den faglige virksomhet på studiestedet. Ved å gjøre all administrativ informasjon like tilgjengelig fra alle lokaler, kan den daglige kontakten mellom medarbeiderne i en distribuert fellesadministrasjon fungere godt og med mindre kostnader enn ved samlokalisering. En vil dermed kunne yte bedre lokale tjenester til studiestedene, og en vil lettere kunne plassere

administrative og operative funksjoner ute på fagavdelingene, med innovasjon mellom forskning, undervisning og administrasjon som gevinst. Problemene med statusforskjell mellom studiesteder med og uten fellesadministrasjon vil kunne bli mindre ved distribusjon av funksjoner og ansvar, og en unngår uønskede kulturforskjeller. Lik tilgang til høgskolens felles informasjonskilder oppnår en ved å bruke klient/tjenerarkitektur, felles databaser, saksbehandlersystemer, såkalt gruppevare, f.eks. Lotus Notes eller lignende systemer, og kommunikasjon over UNINETT. Distribusjon av informasjon kan ofte skje via Gopher eller elektroniske adresselister, og alle kan distribuere informasjon like lett, uavhengig av geografisk plassering.

Ved de sammenslåtte høgskolene vil IT-tjenester være en nøkkelressurs for at studiestedene skal fungere som enhetlige høgskoler. De fleste IT-funksjonene, som brukerstøtte, teknisk hjelp og installasjon, vil i hovedsak måtte foregå ute hos brukerne på studiestedene. Utvikling og drift av fellessystemer, som studieadministrativt system, personalsystem og saksbehandlingssystem kan fordeles på IT-fagmiljøene, men planlegging og kvalitetssikring må være en sentral funksjon. En organisasjonsmodell er å slå studiestedenes IT-avdelinger sammen til en felles, distribuert IT-avdeling ledet av IT-lederne ved studiestedene og en IT-koordinator lokalisert i fellesadministrasjonen. Når IT-virksomheten foregår ute i fagmiljøene blir det en gjensidig nytteeffekt mellom IT-drift og undervisning som er helt nødvendig for begge parter.

Prisen en må betale for en distribuert fellesadministrasjon vil være styrking av IT-avdelingene så de kan påta seg operative driftsfunksjoner av høy kvalitet, tid og penger til å skape og vedlikeholde samhörighet mellom personalet i fellesadministrasjonen, men en vil spare kostnader til transport av administrativt personell for å gjøre oppgaver ute på studiestedene. Kontakten mellom administrativ og faglig virksomhet blir god, og en reduserer muligheten for at fellesadministrasjonen utvikler seg til en egen stat i staten. Ved å satse på bruk av datakommunikasjon, legger en også forholdene til rette for mer kontakt og samarbeid med andre høgskoler og universitet, med bedre forskning og studiekvalitet som resultat.

For at de sammenslåtte høgskolene skal fungere som en helhetlig organisasjon, er det nok nødvendig at en administrativ ledelse er samlokalisert, men denne enheten må ikke være for stor. Den beste organisasjonen får en ved å sentralisere så mye som nødvendig og desentralisere så mye som mulig. Takket være UNINETT og ny kommunikasjonsteknologi er det ikke mye sentralisering som er nødvendig. Da kan en kanskje unngå for mye strid om lokaliseringen av fellesadministrasjonen ved de nye høgskolene.

UNINETT ved høgskolene i Telemark

IT-leder Arne Hatlen, Telemark distriktshøgskole

Høgskolene i Telemark har til sammen omlag 3700 studenter, med 1500 på distriktshøgskolen i Bø, 1200 på lærerhøgskolen i Notodden og Rauland, 700 på ingeniørhøgskolen i Porsgrunn og 300 på sykepleierhøgskolen i Skien. I august 1994 blir de fire høgskolene slått sammen til Høgskolen i Telemark, som får avdelinger for økonomi-, miljø- og idrettsfag, kultur og humanistiske fag, teknologiske fag, helse- og sosialfag, estetiske fag og folkekultur, og pedagogisk utdanning. Høgskolene utgjør sammen med Telemarksforskning Bø, Telemarksforskning Notodden og Teltek i Porsgrunn, et bredt faglig miljø som kan gi tilbud om svært mange interessante studiekomposisjoner av forskjellig lengde for studentene, med for eksempel cand.mag. grad som mål. Det gis bl. a. hovedfag i historie og forming og sivilingeniørutdanning i miljøteknologi og prosessteknikk. Distriktshøgskolen er utpekt til knutepunkt for natur- og miljøvern i norgesnettet, og ingeniørhøgskolen blir knutepunkt i miljø-teknologi, så her ligger det til rette for fruktbart samarbeid. Andre komplementære fagmiljøer har en på flere fagområder på høgskolene.

De lange avstandene mellom høgskolene i Telemark har begrenset de praktiske mulighetene for faglig samarbeid, inntil UNINETT og etableringen av lokale datanett og kommunikasjonstjenester kom på lufta. Som de fleste andre steder var IT-personalet tidlig ute med faglig samarbeid. Med støtte fra høgskolestyret for Telemark ble det etablert en faggruppe for IT-drift mellom høgskolene. Faggruppen samarbeider bl.a. om å holde felles kurs i bruk av UNINETT-tjenester for personalet ved høgskolene, noe som har ført til økt kontakt mellom fagmiljøene i fylket. Det faglige samarbeidet gir et godt utgangspunkt for fordeling av IT-ansvar og -oppgaver i den sammenslåtte høgskolen.

Høgskolene i Telemark har forskjellige forskjellige løsninger for intern IT-infrastruktur og tjenester, men et felles valg er ethernet som protokoll «på kabelen», dog med forskjellige topologier og kabeltyper.

Distriktshøgskolen har vært sterkt påvirket av Universitetet i Oslo i valg av løsninger. En kjører TCP/IP på lokalnettet, med PC-NFS på PCene og Unix servere. Et unntak er administrasjonen, der de studieadministrative systemene går på Novell. Tilgang til UNINETT-tjenester oppnås ved at en i administrasjonen kjører dobbel protokollstakk på packet-driver. De administrative systemene ligger på eget nett, skilt fra studentene med en ruter. Samson-pakken brukes for å kjøre UNINETT-tjenester fra pc.

Distriktshøgskolen gir toårig studium i Informatikk og økonomi og ett-årig påbygging i Informatikk. Fagmiljøet har orientert seg mot brukergrensesnitt, objektorientering og kunnskapsbaserte systemer. Med utgangspunkt i lang erfaring i produksjon av tematiske kart, er det bygget opp et miljø omkring geografiske informasjonssystemer, og etter planen starter høgskolen et GIS-studium i 1994. Kulturseksjonen gir et toårig studium i kulturarbeid via edb-støttet fjernundervisning.

Lærerhøgskolen var tidlig ute med lokalt datanett og innførte elektronisk post før det var vanlig på høgskolene. Inntil Samson-maskinen fra UNINETT ble installert hadde en reint PC-miljø med Novell. Høgskolen gir halvårsenhet i informatikk og har de siste årene drevet edb-støttet fjernundervisning i miljølære og matematikk. Formingslærerskolen har i flere år utviklet kompetanse på elektronisk bildebehandling.

Av høgskolene i Telemark har ingeniørhøgskolen lengst erfaring med Unix-miljø, med et stort antall arbeidsstasjoner og Pcer i nett, og en var svært tidlig knyttet til UNINETT via egen linje. For tungregning har høgskolen en Convex mini-superdatamaskin som nå blir supplert med 12 ALPHAmaskiner i to klynger med FDDIkonsentrator for parallellprosessering. En samarbeider nært med NTH, og har blant annet ISDN-linje og utstyr for å følge fjernforelesninger fra Trondheim. Fra høsten tar en sikte på at alle studentene skal få brukerrettigheter i nettet.

IT-miljøene ved høgskolene i Telemark er hver for seg små, men ved å utnytte samarbeidsmulighetene som UNINETT gir, er vi til sammen en enhet med betydelig faglig styrke.

Logo konkurransen

Vinneren av UNINETTs logo konkurranse ble Harald Løvaas fra Høgskolen i Levanger. Gratulerer!

Harald Løvaas er blitt kontaktet av sekretariatet og vil motta 5000 kroner i premie for det beste bidraget. Etter litt finpussing vil denne dukke opp på brevark ol. som UNINETT sender ut. Den endelige versjonen vil bli presentert i neste nummer av UNINyTT.

Problemer med News?

PC-newsleseren Trumpet versjon 1.0 som ble distribuert ut i et stort antall i forbindelse med SAMSON prosjektet begynner å bli utdatert. I forhold til nyere News servere lager den feil format på meldinger som skrives. Resultatet er at innleggene ikke kommer frem. Lesing av News går imidlertid fortsatt problemfritt.

Det anbefales at siste versjon hentes (1.05g) og installeres siden problemene er fikset i denne versjonen. Den er lagt opp på aun.uninett.no under området: /pub/pc/internett/nye_versjoner. Filen heter trmp105g.zip

NTB meldinger i NEWS

NTB og USIT/UiO (Universitetets senter for informasjonsteknologi) har inngått et samarbeid med sikte på å tilby NTB-meldinger som News-tjeneste i UNINETT. Tjenesten innebærer at alle nyhetsmeldinger NTB sender til aviser, radio/fjernsyn og andre blir lagt inn i News.

Hvem kan lese NTB-meldingene?

Denne tjenesten tilbys UNINETTs primærinstitusjoner, det vil si norske forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Tjenesten har en prøveperiode som varer ut august 1993. I denne perioden vil alle som er kvalifisert for det, kunne motta NTB-gruppene gratis. Interesserte kan få åpnet adgang til NTB-gruppene ved å henvende seg til: newsmaster@usit.uio.no

Etter prøvetidens utløp vil institusjonene måtte betale for tjenesten. Hvor mye det vil koste er uklart på skrivende tidspunkt, men det vil bli en gradert avgift avhengig av størrelsen på institusjonen. Målsetningen er at alle skal ha råd til å bruke den.

Hva kan man lese?

NTB-meldingene ligger i et eget hierarki kalt ntb.* de er gruppert etter hvilke typer nyheter de er ment å inneholde. Det er f.eks. grupper for innenriks- og utenriksnyheter, sport, tv, artikler etc.

Ut fra navnet burde emnet være åpenbart for de fleste gruppene vedkommende. Gruppene som heter ntb.ntb.* er beskjeder og meldinger som NTB sender redaksjonene og andre interesserte, og er neppe av særlig interesse for den jevne leser.

Disse gruppene er bare lesbare slik at det ikke vil være mulig å skrive artikler inn i disse gruppene. For alle som ønsker å ytre seg og kommentere NTB-meldingene er det lagd en egne gruppe: ntb.diskusjon

Et privilegium ikke en rettighet!

På samme måte som andre netjtjenester er denne tjenesten

et privilegium som gis brukerne av UNINETT.

Tjenesten er basert på god vilje fra mange hold. Denne gode viljen er avhengig av at tjenesten brukes etter intensjonene, som en nyhetstjeneste for personlig bruk på samme måte som man bruker dagsaviser, radio, fjernsyn mm for å holde seg orientert om hva som skjer i verden.

Misbruk av tjenesten vil bli slått knallhardt ned på. Misbruk betyr i denne sammenheng blant annet:

- Bruk av NTB-meldingene i enhver kommersiell sammenheng, inkludert forsøk på videresalg av meldinger til andre.
- Videredistribusjon av meldingene til andre via Gopher, elektronisk post eller på andre måter.

I tillegg er det selvsagt at man respekterer opphavsretten som NTB og andre har til meldingene. Ved overgangen fra prøve- til driftsfase vil det bli formulert mer utdypende regler for akseptabel bruk av tjenesten.

TelePosts automatiske informasjonstjeneste

TelePost har opprettet en automatisk informasjonstjeneste som gjør det mulig å hente ut informasjon ved hjelp av elektronisk post. Innholdet er det som TelePost regner som den hyppigst etterspurte informasjonen. Blant annet kan finne hvilke organisasjoner som er tilknyttet TelePost, informasjon om firmaet, oversikt over sertifiserte e-post produkter (for TelePost), siste nummer av TelePosten (Telepost's svar på UNINyTT) etc...

For å hente ut informasjon gjør dere som følger:

Send en e-post melding til:

info@telepost.telemax.no

I Subject-feltet skriver du hjelp for å få en brukerveiledning for informasjonstjenesten.

Norge på topp

Norge har i dag det høyeste forholdstallet mellom antall innbyggere og maskiner registrert i DNS. Tabellen her viser maskiner pr. millioner innbyggere, og Norge topper med 5073. Finland tar andreplassen med litt under 4500 maskiner pr. millioner innbyggere. Først nede på 5. plass finner vi USA.

